

Bruxelles, 26. studenoga 2024.
(OR. en)

16108/24

CULT 124
EDUC 440
AUDIO 111
SOC 862
EMPL 587
SUSTDEV 126
FIN 1065
PI 198
STATIS 127
RECH 514
GENDER 253

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o poboljšanju i poticanju pristupa kulturi

Za delegacije se u prilogu nalaze navedeni zaključci Vijeća koje je Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) odobrilo na sastanku 26. studenoga 2024.

Zaključci Vijeća o poboljšanju i poticanju pristupa kulturi

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

UVAŽAVAJUĆI:

1. da je pristup kulturi temeljno ljudsko pravo u skladu s člankom 27. Opće deklaracije o ljudskim pravima, u kojem se navodi da svatko ima pravo na slobodno sudjelovanje u kulturnom životu, da su prava povezana s kulturnom baštinom integralni dio prava na sudjelovanje u kulturnom životu te da djeca imaju pravo u potpunosti sudjelovati u kulturnom i umjetničkom životu na temelju članka 31. Konvencije UN-a o pravima djeteta;
2. Pakt UN-a za budućnost¹, kojim se potvrđuje da su kulturna prava ljudska prava i u kojem se prepoznaje uloga kulture u poticanju socijalne kohezije i omogućivanju održivog razvoja;
3. potrebu da se osigura jednak pristup i sudjelovanje za sve u kulturi, u skladu s člankom 3. Ugovora o Europskoj uniji i člancima 21. i 22. Povelje Europske unije o temeljnim pravima;
4. Deklaraciju UNESCO-a o kulturi s konferencije MONDIACULT iz 2022., u kojoj se naglašava važnost podupiranja uključivog pristupa kulturi i sudjelovanja u kulturnom životu, Povelju s Porto Santa iz 2021.², u kojoj se zagovara uklanjanje prepreka pristupu kulturi, čime se promiču uključivost i raznolikost u sudjelovanju u kulturi, Deklaraciju iz Cáceresa³ iz 2023., u kojoj se navodi da bi se kultura trebala smatrati temeljnim i globalnim javnim dobrom te biti pozicionirana na najvišoj razini politika;

¹ Pakt UN-a za budućnost donesen je na sastanku na vrhu Ujedinjenih naroda o budućnosti (New York, 22. i 23. rujna 2024.).

² Povelja s Porto Santa donesena je na konferenciji održanoj 27. i 28. travnja 2021. tijekom portugalskog predsjedanja Vijećem Europske unije.

³ Deklaracija ministara kulture EU-a iz Cáceresa od 25. i 26. rujna 2023. donesena tijekom španjolskog predsjedanja Vijećem Europske unije.

5. pravo osoba s invaliditetom da ravnopravno s drugima sudjeluju u kulturnom životu, u skladu s člankom 30. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i Strategijom Europske komisije o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030., te posebnu ulogu europske iskaznice za osobe s invaliditetom i Nagrade za pristupačnost grada u olakšavanju pristupa osoba s invaliditetom naknadama i uslugama u području kulture;
6. poziv Komisiji i visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kako je naveden u planu rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026.⁴, da razmotre predlaganje strateškog okvira EU-a za kulturu koji će odražavati vodeća načela utvrđena u Prilogu I. planu rada i čiji će cilj biti perspektivu kulturne politike i kulturnih dobara strateški uključiti u sve relevantne politike, programe i inicijative EU-a;
7. sve veće prepoznavanje važnosti sudjelovanja u kulturi za osobno zdravlje, dobrobit te teritorijalnu i društvenu koheziju, kao i za jačanje demokracije, kako je istaknuto u prioritetnom području plana rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023 – 2026. naslovljenog „Kultura za ljude: jačanje sudjelovanja u kulturi i uloge kulture u društvu” te kako je vidljivo iz rezultata izvješća Europske komisije „Kultura i demokracija, dokazi” i projekta „CultureForHealth” (Kultura za zdravlje) koji financira EU⁵;
8. napore⁶ koje su Europska unija i njezine države članice posljednjih desetljeća uložile u olakšavanje pristupa i sudjelovanja u kulturnim aktivnostima te u podizanje svijesti o tome;

⁴ Rezolucija Vijeća 2022/C 466/01.

⁵ <https://www.cultureforhealth.eu/>

⁶ Ti naponi uključuju Nagradu EU-a za pristupačnost grada, oznaku europske baštine, Dan europskih autora, inicijativu Kultura pokreće Europu, inicijativu Europska prijestolnica kulture, nagrade EU-a u području kulture i, općenitije, projekte koji se financiraju u okviru programâ Kreativna Europa i Obzor Europa.

9. činjenicu da se Europskim aktom o pristupačnosti utvrđuju zahtjevi za pristupačnost relevantni za područje kulture, Direktivu o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora, Direktivu i Uredbu o provedbi Marakeškog ugovora o olakšanju pristupa objavljenim djelima za osobe koje imaju oštećenje vida, izmjenu Direktive o porezu na dodanu vrijednost (PDV), kojom se omogućuje primjena iste stope PDV-a na isporuku e-publikacija i tiskanih publikacija, uključujući one koje posuđuju knjižnice;
10. preporuku⁷ Odbora ministara Vijeća Europe donesenu 2022., u kojoj se naglašava ključna uloga javnih kulturnih institucija u dopiranju do šire javnosti, među ostalim mladih, te u jačanju sudjelovanja u kulturi i kulturnih aktivnosti, bez obzira na razinu dohotka i obrazovanja. U preporuci se ujedno ističe potreba da se prepoznaju doprinos kulture demokratskom društvu te važnost kulture, kulturne baštine i kulturnog krajolika za tri dimenzije ciljeva održivog razvoja u vidu gospodarskog, socijalnog i okolišnog razvoja, kao i njihova ključna uloga u kreativnom gospodarstvu i privlačnosti područja,

PREPOZNAJUĆI:

11. suštinsku vrijednost kulture kao osnove kreativnosti i samoizražavanja kojom se podupiru mentalno zdravlje i dobrobit te unapređuje kvaliteta života. Kultura ujedno doprinosi lokalnom i regionalnom razvoju, inovacijama, produktivnom poduzetništvu te gospodarskom napretku tako što ljudima pomaže u stjecanju ključnih kompetencija, podupire ih u razmjeni znanja, izgradnji samopouzdanja i osnaživanju u cilju (ponovnog) ulaska na tržište rada te ih priprema za cjeloživotno učenje;

⁷ Preporuka Odbora ministara državama članicama o ulozi kulture te kulturne baštine i krajolika u rješavanju globalnih izazova <https://search.coe.int/cm?i=0900001680a67952>.

12. važnost holističkog pristupa kulturi i sudjelovanju u kulturi, čiji je cilj u te koncepte uključiti aspekt građanskog angažmana. To je ključno za postizanje socijalnih ciljeva kao što su jačanje socijalne kohezije i demokracije;
13. da razne prepreke mogu omesti pristup kulturi, uključujući fizička i osobna financijska ograničenja, psihološke prepreke, osjetilne, kognitivne i kulturne prepreke, sve oblike stereotipa i diskriminacije, među ostalim na rodnoj osnovi, tehnološke prepreke, nedostatak pristupačnosti u izgrađenim i virtualnim okruženjima, kao i pristupa informacijama, komunikacijama, proizvodima i uslugama te nedostatak vremena i interesa;
14. da je pristup kulturi snažno povezan s razinama obrazovanja, financijskim mogućnostima, uključenosti, pristupačnosti, geografskim okolnostima i zdravstvenim uvjetima te da je pozornost potrebno posvetiti prevladavanju tih prepreka i smanjenju društvenih nejednakosti;
15. važnost kulturnih aktivnosti koje se temelje na potrebama i interesima regionalnih i lokalnih zajednica;
16. da s pomoću razvoja uključivih i pristupačnih tehnologija i uz primjenu pristupa „dizajn za sve” stjecanje digitalnih vještina i medijske pismenosti te digitalizacija kulturne baštine imaju ključnu ulogu u zaštiti i očuvanju kulturnih vrijednosti, kao i u pružanju neometanog, inovativnog, brzog i cjenovno pristupačnog pristupa kulturnim vrijednostima te istodobno potiču ljude da budu kreativni i inovativni (npr. putem društvenih medija);

POZDRAVLJA:

17. potporu sudjelovanju u kulturi, učenju i mobilnosti s pomoću različitih djelovanja u okviru programa Kreativna Europa, Erasmus+ i Europske snage solidarnosti;
18. inicijativu pod nazivom „Centar europske baštine”, čiji je cilj povećati sudjelovanje građana u kulturnoj baštini;
19. činjenicu da je Eurostat nedavno ažurirao svoju statistiku o sudjelovanju u kulturi;
20. bez prejudiciranja rasprava o razdoblju nakon 2030., međunarodnu kampanju pod nazivom „#culture2030goal” (cilj za kulturu za 2030.), usmjerenu na to da se u okviru programa za razdoblje nakon 2030. u ciljeve održivog razvoja uključi poseban cilj za kulturu;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

21. štite i promiču slobodan, jednak pristup kulturi na svim razinama i bez neopravdanog uplitanja ili ometanja, uz poštovanje kulturne raznolikosti, višejezičnosti i prava intelektualnog vlasništva, primjerice putem programâ za razmjene i mobilnost te putem inicijativa, kako bi se povećala medijska pismenost i ojačale veze između kulture, inovacija i održivosti;
22. nastave pružati mogućnosti za sudjelovanje u kulturnim aktivnostima, među ostalim i digitalnim sredstvima, kojima se dopire do nove publike, među ostalim mladih i, u širem smislu, osoba koje se suočavaju s preprekama u pristupu kulturi, potičući tako uključenost i osjećaj društvene pripadnosti;

23. održavaju dijalog s kulturnim i kreativnim sektorima o važnosti razvoja i informiranja publike, dobro razmotrenog i primjerenog radnog vremena kulturnih institucija te datuma kulturnih događanja kojima se u obzir uzimaju potrebe publike;
24. razmotre uključivanje kulturnih aktivnosti i kulturne baštine u ostvarivanje i provedbu drugih političkih programa, primjerice u području regionalnog i lokalnog razvoja, inovacija, urbane obnove, integracije zajednice, zdravlja, dobrobiti i socijalne skrbi, među ostalim iskorištavanjem potencijala kulture u vezi s mentalnim zdravljem i promicanjem, primjerice, projekata u području „kulture na recept”;
25. razmotre suradnju s drugim sektorima kako bi se aspekti sudjelovanja u kulturi integrirali u donošenje političkih odluka, izradu strategija i programe financiranja izvan kulturne politike te da razmotre daljnji razvoj mjera usmjerenih na smisleno i ravnopravno sudjelovanje svih osoba koje se suočavaju s preprekama pristupu kulturi;
26. razmotre poduzimanje odgovarajućih mjera u području kulture kako bi se uklonile nejednakosti u pristupačnosti kulture, kulturnih lokaliteta i spomenika, s posebnim naglaskom na osobama s invaliditetom i posebnim potrebama, primjerice putem kulturnih posrednika;
27. razmotre podupiranje kulturnih institucija koje pružaju mogućnosti zapošljavanja za osobe s invaliditetom, uključujući umjetnike, i razmotre promicanje njihove vidljivosti kako bi se smanjio jaz između zapošljavanja osoba s invaliditetom i zapošljavanja osoba bez invaliditeta;

28. promiču socijalnu integraciju svih osoba koje se suočavaju s preprekama u pristupu kulturi tako da razmotre razvoj okvirâ politike te kratkoročnih i dugoročnih strategija, kao i stvaranje potrebnih uvjeta s pomoću mjera i poticaja kojima se uklanjaju administrativne, financijske, jezične, socioekonomske i druge prepreke sudjelovanju;
29. razmotre, prema potrebi, razvoj utemeljenih i dobro planiranih strategija za pristup lokalitetima kulturne baštine i spomenicima, uključujući rješenja za upravljanje kojima se postiže bolja pristupačnost za sve posjetitelje, uz poštovanje jedinstvenog karaktera, integriteta i autentičnosti kulturne baštine tih mjesta;
30. razmotre podupiranje i poticanje mjesnih kulturnih organizacija na lokalnoj razini koje se nalaze na lokacijama koje su udaljene, male i/ili kojima prijeti depopulacija, u cilju promicanja uključivih kulturnih programa „odozdo prema gore”, lokalnih kulturnih inicijativa te kooperativa;
31. razmotre načine za podizanje svijesti o izazovima s kojima se suočavaju pojedinci koji nailaze na prepreke pristupu kulturi;
32. razmotre podupiranje, prema potrebi, formalnog, informalnog i neformalnog obrazovanja kojim se promiče suradnja s kulturom. Cilj je potaknuti kulturni interes i talente, pobuditi zanimanje mladih za kulturu te poboljšati njihove poduzetničke vještine kako bi se potaknuo razvoj kreativnih vještina potrebnih za zamišljanje bolje budućnosti za društvo;

33. olakšavaju i potiču razvoj održivih partnerstava između škola, umjetnika i kulturnih organizacija, osiguravajući pritom da te aktivnosti budu uključive i pristupačne svoj školskoj djeci, učenicima i mladima s manje mogućnosti, posebno onima s invaliditetom te podupiru cjeloživotno učenje i pristup formalnom i neformalnom umjetničkom obrazovanju i kulturnim praksama;
34. razmotre stvaranje inovativnih i lako dostupnih formata prilagođenih mladima kako bi se promicalo njihovo sudjelovanje u kulturnom životu;
35. prema potrebi razmotre preispitivanje svojih kulturnih politika i mehanizama financiranja kako bi se potakla potpora širokom rasponu uključivih i participativnih kulturnih organizacija, uključujući lokalne zajednice, vodeći računa o umjetničkoj slobodi;
36. nastoje ublažiti financijske prepreke sudjelovanju i radu u području kulture tako da podupiru poticaje kako bi se osigurala dostupnost kulture te stvorili radni uvjeti koji odgovaraju posebnim potrebama kulturnih djelatnika i umjetnika⁸;

⁸ Okvir EU-a za socijalni i profesionalni položaj umjetnika i radnika u kulturnom i kreativnom sektoru - https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0405_HR.html.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I EUROPSKU KOMISIJU DA U SVOJIM PODRUČJIMA NADLEŽNOSTI I NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA, PRIDRŽAVAJUĆI SE NAČELA SUPSIDIJARNOSTI:

37. razmotre razvoj planova za kulturna prava kao alata za utvrđivanje planiranog djelovanja u području kulturnih prava, integrirajući u njih analizu trenutačnih situacija, utvrđivanje posebnih ciljeva koje treba ostvariti i konkretne mjere za njihovu provedbu;
38. nastave promicati uspostavu dugoročnih međusektorskih suradničkih odnosa i partnerstava među akterima u kulturnim i kreativnim sektorima te, primjerice, obrazovnih, socijalnih, zdravstvenih i pravosudnih institucija, kao i organizacija civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini;
39. nastave promicati daljnji razvoj digitalnih kapaciteta organizacija i stručnih djelatnika u kulturnim i kreativnim sektorima, uz promicanje samoizražavanja i digitalne dobrobiti te sprečavanje digitalnog jaza;
40. održavaju redoviti dijalog s kulturnim organizacijama, među ostalim organizacijama koje zastupaju osobe s invaliditetom, civilno društvo i širu javnost, o jednakom pristupu kulturi, s posebnim naglaskom na digitalizaciji i poštovanju kulturne i jezične raznolikosti te prilagođavajući postojeće usluge i razvijajući nove usluge za različite oblike invaliditeta i oštećenja;

41. potiču istraživanje usmjereno na raščlanjenu procjenu koja se temelji na podacima i dokazima, a ispituje kulturne potrebe i navike osoba koje se suočavaju s preprekama u pristupu kulturi; osiguraju dodatno osposobljavanje za kulturne djelatnike koji rade u povezanim područjima;
42. razmotre daljnje ispitivanje čimbenika koji otežavaju pristup kulturi, s naglaskom na ruralnim i udaljenim područjima i/ili onima kojima prijeti depopulacija, socijalnim i gospodarskim problemima, invaliditetu, zdravstvenim uvjetima, lišavanju slobode, spolu, dobi i obrazovanju. To može uključivati analizu različitih razina i domena pristupa, kao i strukturnih, fizičkih, jezičnih i psiholoških prepreka;
43. razmotre, u suradnji s Eurostatovom Stručnom skupinom država članica za statistiku o kulturi, poboljšanje trenutačnog mjerenja sudjelovanja u kulturi. Cilj je pružiti učestaliju i usmjereniju statistiku o kulturi te analizirati odnos između kulture i zdravstvenih, socijalnih i financijskih pitanja, posebno vodeći računa o socioekonomskim nejednakostima;
44. poduzmu daljnje mjere za promicanje kulturne baštine država članica i stave je na raspolaganje na Europeani putem nacionalnih agregatora; nastave razvijati zajednički europski podatkovni prostor za kulturnu baštinu kako bi se omogućila razmjena podataka o baštini preko nacionalnih granica i time olakšao opsežniji pristup europskoj baštini i njezina ponovna uporaba;
45. razmotre uključivanje sudjelovanja u kulturi i poboljšanja kulturnih infrastruktura kao cilja u buduća ažurirana izdanja nacionalnih planova za oporavak i otpornost;

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA:

46. potiče umrežavanje stručnih djelatnika koji organiziraju kulturna događanja i aktivnosti za osobe koje se suočavaju s preprekama pristupu kulturi. U tom pogledu posebnu pozornost treba posvetiti stanovništvu prigradskih, postindustrijskih, ruralnih i perifernih područja, najudaljenijih regija te područja kojima prijete depopulacija ili socijalna isključenost;
47. iskoristi postojeće mogućnosti za prikupljanje, organizaciju i prikaz, na pretraživ način, primjera dobre prakse država članica koji se odnose na olakšavanje pristupa kulturi osobama koje se suočavaju s preprekama;
48. nastavi prednost davati sudjelovanju u kulturi i olakša pristup kulturi u svojem sadašnjem i budućem radu, primjerice u okviru tekućeg programa Kreativna Europa (2021. – 2027.);
49. ispita mogućnost uključivanja kulturnih aspekata u aktivnost praćenja koju u državama članicama provodi AccessibleEU⁹, s posebnim naglaskom na pristupačnosti kulture;
50. potiče istraživanje društvene raznolikosti kulturnih i kreativnih sektora u EU-u i njezina utjecaja na sudjelovanje u kulturi;
51. razmotri mogućnost provedbe ankete Eurobarometra o procjeni stavova i mišljenja ljudi u Europskoj uniji o uključenosti u kulturne aktivnosti i pristupu kulturi, s posebnim naglaskom na formalnim i neformalnim kulturnim djelovanjima te na nekorisnicima, kao i o potencijalnoj ulozi kulture u poboljšanju kvalitete života ljudi;
52. istraži bi li se pristup kulturnim institucijama i kulturnim sadržajima u Europskoj uniji uz popust mogao povezati s europskom studentskom iskaznicom.

⁹ https://accessible-eu-centre.ec.europa.eu/index_en#:~:text=About%20AccessibleEU,-AccessibleEU%20is%20one&text=It%20is%20a%20resource%20Centre,on%20equal%20basis%20with%20others.

DEFINICIJE:

Za potrebe ovih zaključaka Vijeća primjenjuju se sljedeće definicije:

- „pristup kulturi” jest sposobnost svih pojedinaca, bez obzira na njihovo podrijetlo, sposobnosti ili okolnosti, da u potpunosti sudjeluju u kulturnim aktivnostima i iskustvima;
- „sudjelovanje u kulturi” uključuje niz aktivnih i pasivnih kulturnih aktivnosti, kao što su odlazak u kino i knjižnicu, prisustvovanje izvedbama uživo, posjećivanje kulturnih lokaliteta (povijesni spomenici, muzeji, umjetničke galerije ili arheološka nalazišta) ili bavljenje umjetničkim aktivnostima i stvaranje sadržaja;
- „Nagrada za pristupačnost grada” jest nagrada koju je Europska komisija osmislila 2011. kako bi nagradila gradove koji pristupačnost za osobe s invaliditetom smatraju prioritetom. Riječ je o novčanoj nagradi koja se dodjeljuje gradovima koji nastoje riješiti pitanje pristupačnosti služeći se holističkim pristupom. Glavna područja u okviru nagrade obuhvaćaju: 1) izgrađeni okoliš i javne prostore, 2) promet i povezanu infrastrukturu, 3) informacije i komunikacije, uključujući nove tehnologije te 4) javne objekte i usluge;
- „kreativno gospodarstvo” (poznato i kao „narančasto gospodarstvo”) jest koncept koji evoluirao, koji se temelji na doprinosu kreativnih dobara odnosno njihovoj potencijalu da doprinesu gospodarskom rastu i razvoju. Obuhvaća gospodarske, kulturne i društvene aspekte koji su u interakciji s ciljevima u području tehnologije, intelektualnog vlasništva i turizma;

- „kultura na recept” ili „društveni recept za kulturu” odnosi se na praksu u kojoj zdravstveni djelatnici preporučuju kulturne aktivnosti, kao što su posjeti muzeju, kazalište, plesni tečajevi ili umjetnički projekti u zajednici, za poboljšanje mentalnog i fizičkog zdravlja pacijenata. Cilj je tog pristupa umanjiti stres, ojačati društvene veze i poboljšati opću dobrobit;
- pristup „dizajn za sve” jest filozofija dizajna čiji je cilj stvaranje proizvoda, usluga i okruženja koji su za što veći broj ljudi pristupačni i upotrebljivi;
- „kulturni posrednici” podrazumijevaju stručne djelatnike koji većem broju ljudi olakšavaju pristup kulturnim djelima i produkcijama na neformalan i individualiziran način. To uključuje uklanjanje mogućih prepreka i prilagodbu posredovanja osobama s invaliditetom i drugim posebnim potrebama. Kulturno posredovanje jest proces pomaganja ljudima da u potpunosti razumiju umjetnost tako da se uključe i sudjeluju;
- „plan za kulturna prava” jest okvir osmišljen za provedbu djelovanja u domeni kulturnih prava. U njemu se navode inicijative koje treba poduzeti, uključuje se procjena trenutačne situacije, utvrđuju se posebni ciljevi koje treba ostvariti i detaljno se navode konkretne mjere potrebne za postizanje tih ciljeva;
- „agregatori” rade s institucijama kulturne baštine kako bi njihovi podaci bili dostupni putem Europeane i drugih digitalnih platformi u državama članicama u svrhu razmjene podataka putem podatkovnog prostora za kulturnu baštinu (<https://pro.europeana.eu/page/aggregators>).

REFERENTNI DOKUMENTI:

Ugovori Unije

- Povelja Europske unije o temeljnim pravima (2012/C 326/02)

Vijeće Europske unije

- Zaključci Vijeća o promicanju pristupa kulturi putem digitalnih sredstava s naglaskom na razvoju publike (2017/C 425/03)
- Zaključci Vijeća o oporavku, otpornosti i održivosti kulturnog i kreativnog sektora (2021/C 209/03)
- Zaključci Vijeća o osnaživanju kulturnih i kreativnih sektora razvojem publike na temelju podataka (C/2024/3542)
- Zaključci Vijeća o kulturnom nasljeđu kao strateškom resursu za održivu Europu (2014/C 183/08)
- Zaključci Vijeća o participativnom upravljanju kulturnom baštinom (2014/C 463/01)
- Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL L 347, 11.12.2006., str. 1–118.)
- Direktiva Vijeća od 6. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu stopa poreza na dodanu vrijednost koje se primjenjuju na knjige, novine i časopise (SL L 286, 14.11.2018., str. 20.)
- Rezolucija Vijeća o planu rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026. (2022/C 466/01)
- Rezolucija Vijeća od 6. svibnja 2003. o pristupačnosti kulturne infrastrukture i kulturnih aktivnosti osobama s invaliditetom (2003/C 134/05)
- Izvješće stručne skupine za otvorenu metodu koordinacije naslovljeno „Od socijalne uključenosti do socijalne kohezije – uloga kulturne politike”, 2019.

Europska komisija

- Smjernice politike Platforme civilnog društva o pristupu kulturi
- Preporuka Komisije o zajedničkom europskom podatkovnom prostoru za kulturnu baštinu (C(2021) 7953 final)
- Preporuka Komisije o digitalizaciji i internetskoj dostupnosti kulturne građe te o digitalnom očuvanju (2011/711/EU)
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Nova europska agenda za kulturu”, (COM(2018) 267 final)
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.” (COM(2021) 101 final)
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet (COM(2017) 673 final)
- Statistika Eurostata o kulturi

- Izvješće Europske komisije naslovljeno „*Culture and democracy, the evidence. How citizens' participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion: lessons from international research*” (Kultura i demokracija: dokazi. Kako sudjelovanje građana u kulturnim aktivnostima jača građanski angažman, demokraciju i socijalnu koheziju: pouke iz međunarodnih istraživanja), 2023.
- Europski okvir za djelovanje u području kulturne baštine, radni dokument službi Komisije, 2019.
- Izvješće o politikama i dobroj praksi u javnim umjetničkim i kulturnim institucijama za promicanje boljeg pristupa kulturi i šireg sudjelovanja u njoj, 2012.
- „*Study on audience development – How to place audiences at the centre of cultural organisations*” (Studija o razvoju publike – Kako staviti publiku u središte kulturnih organizacija), 2017.
- Izvješće platforme Glasovi kulture naslovljeno „*Social inclusion: partnering with other sectors*” (Socijalna uključenost: partnerstvo s drugim sektorima), listopad 2018.
- Izvješće platforme Glasovi kulture naslovljeno „*The role of culture in non-urban areas of the European Union*” (Uloga kulture u neurbanim područjima Europske unije), 2020.
- Radionica za stručnjake država članica EU-a o kulturi socijalne kohezije, 2020.
- Izvješće platforme Glasovi kulture naslovljeno „*Youth, Mental health and Culture*” (Mladi, mentalno zdravlje i kultura), 2023.

Europski parlament i Vijeće

- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1.)
- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.)
- Direktiva (EU) 2017/1564 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o određenim dopuštenim upotrebama određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima i o izmjeni Direktive 2001/29/EZ o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL L 242, 20.9.2017., str. 6–13.)
- Uredba (EU) 2017/1563 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2017. o prekograničnoj razmjeni između Unije i trećih zemalja primjeraka u dostupnom formatu određenih djela i drugih predmeta zaštite koji su zaštićeni autorskim pravom i srodnim pravima u korist osoba koje su slijepe, koje imaju oštećenje vida ili imaju drugih poteškoća u korištenju tiskanim materijalima (SL L 242, 20.9.2017., str. 1–5.)
- Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 92–125.)

Europski parlament

- Rezolucija Europskog parlamenta od 13. prosinca 2022. prema jednakim pravima za osobe s invaliditetom (2022/2026(INI))
- Rezolucija Europskog parlamenta od 14. lipnja 2018. o strukturnim i financijskim preprekama za dostupnost kulturnih sadržaja (2017/2255(INI))
- Rezolucija Europskog parlamenta od 8. ožujka 2022. o ulozi kulture, obrazovanja, medija i sporta u borbi protiv rasizma (2021/2057(INI))
- Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2022. o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose (2022/2047(INI))
- Detaljna analiza Europskog parlamenta: „Pristup kulturi u Europskoj uniji”, srpanj 2017.
- Izvješće o strukturnim i financijskim preprekama za dostupnost kulturnih sadržaja (2017/2255(INI))

Europski gospodarski i socijalni odbor

- Mišljenje o doprinosu europskih ruralnih područja Godini kulturne baštine 2018. radi osiguravanja održivosti i urbane/ruralne kohezije (EESC 2018/01641)
- Mišljenje o osiguravanju jednakih mogućnosti i socijalne uključenosti u pristupu kulturi i cjeloživotnom učenju te uloga javnih kulturnih institucija u tom procesu (SOC/809-EESC-2024)

Europski odbor regija

- Mišljenje o promicanju kulturnih politika u ruralnim područjima u okviru strategija razvoja i teritorijalne kohezije te Programa održivog razvoja do 2030. (C/2024/1040)

Ujedinjeni narodi

- Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom donesena 2006.
- Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, 1966.
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, 1966.
- Konvencija UN-a o pravima djeteta, 1989.
- Izvješće UNCTAD-a o trgovini i razvoju za 2023.: <https://unctad.org/publication/trade-and-development-report-2023>
- Pakt UN-a za budućnost, 2024.

UNESCO

- Svjetska konferencija UNESCO-a o kulturnim politikama i održivom razvoju – MONDIACULT 2022.: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022>
- Konvencija UNESCO-a iz 2005. o zaštiti i promicanju različitosti kulturnih izričaja
- Okvir UNESCO-a za obrazovanje u području kulture i umjetnosti, 2024.

Drugi dokumenti

- Deklaracija ministara kulture EU-a iz Cáceresa, 25. i 26. rujna 2023., donesena tijekom španjolskog predsjedanja Vijećem Europske unije
- ESSnet-Culture, završno izvješće Mreže za europski statistički sustav, 2012.: https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/reports/ess-net-report_en.pdf
- Prikupljanje podataka u okviru statistike EU-a o dohotku i životnim uvjetima (EU-SILC) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/information-data>
- Povelja s Porto Santa (2021.), 25. travnja 2021.: <https://portosantocharter.eu/the-charter>
- Preporuka Odbora ministara Vijeća Europe o ulozi kulture, kulturne baštine i krajolika u suočavanju s globalnim izazovima (CM/Rec(2022) 15)
- „*Culture’s contribution to health and well-being*” (Doprinos kulture zdravlju i dobrobiti), izvješće u okviru projekta CultureForHealth, 2023.
- „*Arts and Health: supporting the mental well-being of forcibly displaced people*” (Umjetnost i zdravlje: potpora mentalnoj dobrobiti prisilno raseljenih osoba”), Svjetska zdravstvena organizacija i CultureForHealth, 2022.